

Kommuneprogram for Kristiansand SV 2020–2023

sv.no/kristiansand

for de mange
– ikke for de få

Innhold

Forord	3
Hovedsaker	3
For de mange – ikke for de få	3
Mennesker – ikke markeder	3
Miljø og nullutslipp.....	3
Kapittel 1: Oppvekst	4
Fattigdom.....	4
Barnehage.....	4
Skole	5
Skolefritidsordning	6
Barnevern.....	6
Kapittel 2: Helse og velferd	7
Helse og mestring.....	7
Psykisk helse og omsorg	7
Seniorpolitikk	8
Skjenkepolitikk	8
Kapittel 3: En feministisk kommune.....	9
Kapittel 4: Kommunal drift.....	10
Lokalisering av kommunale tjenester og arbeidsplasser i Nye Kristiansand	10
Kristiansand kommune – en arbeidsgiver som har tillit til sine ansatte.....	10
Sosialt ansvar i anbud og innkjøp.....	11
Miljøansvar i anbud og innkjøp.....	12
Kapittel 5: Arbeidsliv, sysselsetting og næringsutvikling	12
Grønn industri og næringsutvikling.....	13
Landbruk	13
Fiske.....	13
Innovasjon og nyskaping.....	14
Kapittel 6: Innbyggermedvirkning og folkestyre	14
Kapittel 7: Universitets- og studentbyen	15
Kapittel 8: Byutvikling og miljø.....	15
En grønn og miljøvennlig kommune.....	15
Miljøvennlig transport	16
Kapittel 9: Kultur, idrett og fritid	18
Kapittel 10: Kristiansand – en inkluderende kommune.....	19

Forord

Fra og med 2020 vil Søgne, Songdalen og Kristiansand utgjøre Nye Kristiansand. SV har ambisjon om å bli betraktelig større og vi ønsker å være med å styre den nye kommunen. Jo større gruppe SV får i det nye bystyret, jo mer gjennomslag vil vi kunne få for politikken vår.

Hovedsaker

For de mange – ikke for de få

SV vil ha en politikk for små forskjeller. Det gir økt tillit og større forståelse mellom folk. Helse og skole for de mange må settes foran skattekutt til dem som har mest. Velferd og naturressurser skal tjene oss alle, ikke gi fortjeneste til noen få. Kamp mot økte forskjeller er et gjennomgående tema i dette programmet og omfatter blant annet å:

- gå inn for at barnetrygd ikke skal regnes som inntekt ved beregning av sosialstønad
- redusere foreldrebetaling i SFO og gjøre forsøk med gratis SFO på første trinn
- utvikle nye modeller for sosial boligpolitikk slik at flere kan få mulighet til å eie sin egen bolig
- gjøre eiendomsskatten mer rettferdig

Mennesker – ikke markeder

Sterke fellesskap gir mennesker muligheter uavhengig av bakgrunn. Oppgaver som omsorg, helse og utdanning løses best i fellesskap og skal ikke være varer på et marked. Fellesskap gir frihet. Fellesskapet tar vare på oss, derfor må vi ta vare på fellesskapet og menneskene som hver eneste dag jobber for det. Forslagene i dette programmet vil styrke fellesskapet og utvikle gode velferdstjenester i offentlig regi, blant annet ved å:

- gå mot kommersialisering av pleie- og omsorgstjenester
- si nei til nye kommersielle barnehager og innføre meldeplikt og forkjøpsrett for kommunen ved salg eller overføring av drift av barnehager
- gjennomføre en tillitsreform i kommunen
- innføre «Oslomodellen» ved kommunale anbud for å unngå sosial dumping og arbeidslivskriminalitet
- legge fellesskapets interesser – ikke private utbyggerinteresser – til grunn for arealplaner og utbyggingspolitikk i kommunen

Miljø og nullutslipp

Gode bomiljø og tilgang til friareal for rekreasjon er en viktig del av vår livskvalitet. Vi har som kommune ansvar for å redusere klimautslipp og ta vare på naturmangfold og dyrebare jord for framtidige generasjoner. Programmet legger grunnlaget for en offensiv miljøpolitikk. SV vil blant annet:

- føre en utbyggingspolitikk som legger til rette for effektiv og rimelig kollektivtransport
- utrede elektriske ferjer fra Søm, Flekkerøy og Vågsbygd til Kvadraturen
- sikre allmennheten god tilgang til våre vakre strandområder
- stille strenge miljøkrav ved offentlige innkjøp

Kapittel 1: Oppvekst

Et samfunn preget av omsorg og kunnskap skapes gjennom kvalitet i barnehagen, en god skole, et barnevern som tar vare på barna og et utdanningsløp som sikrer utvikling av kompetansen til alle deltakere i grunnopplæringen.

Fattigdom

Vi må forebygge og bekjempe fattigdom både blant barn og voksne. Fattigdom har innvirkning på alle områder i et menneskes liv, og kan føre til isolasjon. Oppveksten vår har vi med oss hele livet, og samfunnet må gjøre mer for at alle barn har en trygg og forutsigbar oppvekst. Familier som lever i fattigdom har behov for ulike økonomiske hjelpetiltak. For SV vil hensynet til barn som vokser opp i fattigdom være avgjørende på alle områder, som i barnehage- og skolepolitikken, i kulturpolitikken og når det kommer til utformingen av velferdstilbud.

SV vil:

- at barnetrygd ikke skal regnes som inntekt ved beregning av sosialstønad
- at kommunen skal utvikle nye modeller for sosial boligpolitikk, slik at flere kan få mulighet til å eie sin egen bolig
- arbeide for lavest mulig arbeidsløshet i Kristiansand
- redusere egenandeler til kulturskole og idrettsaktiviteter

Barnehage

Barnehagen er en viktig arena for sosialisering, språkutvikling, lek og læring. Den storstilte barnehageutbygginga de siste åra har sikra alle barn barnehageplass. SV vil sikre at det er mange nok ansatte sammen med barna i barnehagene, både pedagoger, barne- og ungdomsarbeidere og andre yrkesgrupper. Oppgaver knyttet til administrasjon og matlaging må ikke føre til lavere voksentesetthet.

SV mener at barnehager er et offentlig ansvar. Det er et stort problem for en helhetlig planlegging i kommunen at så mange barnehager er kommersielt drevet. Barnehagen skal være en viktig arena for utjevning av forskjeller, sikre integrering og bidra til språklig og kulturelt mangfold. Foreldrebetaling og skattepenger i form av statstilskudd skal brukes til beste for barna, og ikke gå til profitt for private eiere.

SV vil:

- øke andelen offentlige barnehageplasser
- at drift og eierskap av alle nye barnehager skal være kommunal eller i regi av ideelle organisasjoner
- at kommunen skal ha forkjøpsrett dersom ideelle organisasjoner ønsker å avvike sin barnehagedrift slik at vi unngår ytterligere kommersialisering av tilbudet
- at barnehagebarn skal ha rett til barnehageplass i nærområdet sitt
- innføre krav om tariffavtale i private barnehager
- sikre den vedtatte pedagog- og bemanningsnormen i alle barnehagene, og at normen må gjelde i hele åpningstida
- at øvrige stillinger i barnehagene skal utlyses som fagarbeiderstillinger

- at hver barnehage har stedlig ledelse, en styrer som er til stede i barnehagen
- øke rammene og sørge for økonomiske midler for å få flere tospråklige assistenter inn i alle barnehager med barn som er flerspråklige
- at kommunen skal gjennomføre tilsyn med økonomien i de kommersielle barnehagene, for å sikre at støtte og foreldrebetaling kommer barna til gode
- styrke individuelle tilbud og sikre tilrettelegging for barn som har særskilte behov

Skole

SVs mål for skolen er en utdanningspolitikk som sikrer alle elever like muligheter til ei god utdanning for hele livet, ikke bare for yrkeslivet. SV er opptatt av at alle barn skal oppleve mestring. Noen lærer fra hodet til hendene, andre lærer fra hendene til hodet. Frukt og grønt gir energi til bedre konsentrasjon. Godt vedlikeholdte skolebygg sikrer et trygt fysisk skolemiljø for elever og ansatte.

Det er viktig med inkluderende tiltak for alle elever av ulik etnisitet, sosial bakgrunn, legning og kjønnsuttrykk. SV er en tydelig stemme mot seksuell trakassering og mobbing.

Vi trenger en skole med nok ressurser og lærere som gis tillit. Skoleledere må sikres tid til ledelse. På den måten kan de veilede lærernes profesjonelle arbeid i klasserommet og disponere lærerressursene best mulig for å følge opp elevenes faglige og sosiale utvikling. Å satse på skolen er å satse på barn og unge.

SV vil:

- verne om og styrke enhetsskolen og si nei til opprettelse av private skoler
- legge til rette for forsøk med utvida skoledag, uten hjemmelekser
- at leksehjelp skal være et tilbud
- gjeninnføre tilbud om frukt og grønt til alle skolebarn
- redusere dokumentasjons- og rapporteringskrav for lærere
- redusere standardiserte tester til et minimum, og sikre at testresultater skal være til internt bruk for å kartlegge elevenes skolefaglige utvikling
- sikre at vedtaket om lærernormen i skolen følges opp og fullfinansieres
- at økt lærertetthet ikke skal gå på bekostning av yrkesgrupper som fagarbeidere, sosionomer, miljøarbeidere og andre som er med i det forebyggende arbeidet rundt eleven.
- at flerspråklige barn skal få tospråklig undervisning
- styrke helsesøstertjenesten for alle trinn fra 1. til 13.
- bekjempe seksuell trakassering og mobbing i skolen, blant annet gjennom en ny handlingsplan mot seksuell trakassering
- at skolene sikres midler til forsvarlig vedlikehold
- styrke kommunens pedagogisk-psykologiske tjeneste (PPT)
- ha en skole som tar hensyn til at elever trenger mer praktisk tilrettelagt undervisning
- gå mot den planlagte store ungdomsskolen i Vågsbygd, og andre store sentraliserende endringer i skolestrukturen
- styrke opplæringa i skolen om arbeidslivet, fagbevegelsen og den norske arbeidslivsmodellen
- videreføre modellen fra Søgne kommune med å ansette elevombud i kommunen

Skolefritidsordning

SV er opptatt av at barn skal få gå i en skolefritidsordning (SFO) som gir fritid i trygge rammer hvor de kan utvikle vennskap og leke sammen med andre barn.

SV vil:

- gjøre forsøk med gratis SFO for første trinn i bydeler der mange barn i dag ikke deltar
- redusere foreldrebetalinga for alle barn i SFO
- sikre at alle barn i SFO får næringsrike måltider
- at ledere i SFO skal ha pedagogisk utdanning
- øke grunnbemanninga i SFO
- styrke samarbeid mellom SFO og kulturskolene og andre organiserte fritidstilbud
- legge til rette for en økning i andelen flerspråklige barn i SFO
- at barn med funksjonsnedsettelse skal få et utvida, gratis SFO-tilbud utover de fire første årene og rett til assistent også i SFO
- at barn som har ekstra oppfølging i skoletida i form av sakkyndig vurdering eller individuell plan, får tilsvarende ressurser i SFO

Barnevern

En god barndom varer hele livet. SV vil arbeide for at alle barn har gode oppvekstvilkår. Barnevernsinstitusjoner skal være offentlige eller ideelle og ha ansatte med god faglig utdanning og kompetanse.

SV vil:

- sikre rettssikkerheten til barn og unge gjennom gode tiltaksplaner og oppfølging der barn og unge blir hørt
- arbeide for flere offentlige og ideelle barnevernsinstitusjoner, og gradvis bygge ned de private, kommersielle institusjonsplassene
- prioritere flere nye stillinger i barnevernet, og styrke ressursene for å imøtekomme økte krav til egne tiltak og gode internkontrollsystemer
- arbeide for at det settes av omstillingsmidler i en overgangsperiode når kommunen skal overta statlige oppgaver fra Bufetat
- at det skal følge midler med masterstudiet i barnevern på UiA, til frikjøp av ansatte i barnevernet som skal veilede studentene
- sikre ressurser til faglig kompetanseutvikling av ansatte i barnevernet og veiledning av fosterfamilier og støttekontakter

Kapittel 2: Helse og velferd

Velferdsstaten er en forutsetning for å skape et mer rettferdig og solidarisk samfunn. Gode fellesskapsløsninger skal gi enkeltmennesket frihet og trygghet, uavhengig av egne økonomiske og sosiale ressurser. SV vil arbeide for å sikre innbyggerne et best mulig offentlig tjenestetilbud. Å uthule den offentlige velferden gjennom privatisering vil ramme alle som ikke har råd til å supplere velferdstilbudet med private ordninger.

SV vil arbeide for et helhetlig tjenestetilbud som bygger på samhandling mellom kommunen og spesialisthelsetjenesten. Folk skal få hjelp på det behandlingsnivået som er best for den enkelte. Det forutsetter at ressurser til primærhelse- og omsorgstjeneste økes.

Helse og mestring

Gode offentlige helse- og omsorgstjenester er nødvendig for å skape trygghet for alle som har behov for hjelp. Disse tjenestene bør i all hovedsak skal være offentlig drevet.

Det er høyt press på kommunale helse- og omsorgstjenester, både faglig og økonomisk. Kommunen møter demografiske utfordringer, og har i dag ansvar for flere oppgaver enn tidligere. Å forvalte kompetanse og ressurser godt, på alle nivå i tjenestene, er et viktig fokus.

Ulike mennesker har ulike behov. Kommunen må imøtekomme disse behovene godt for alle mennesker. Forskjellige utfordringer og behov skal tas på alvor, og vi vil arbeide for å ha høy kompetanse og kvalitet til rett tid og på rett sted.

SV vil:

- stanse velferdsprofitørene, de private, kommersielle aktørene i helse- og omsorgstjenestene
- at bare kommunale og ideelle inviteres til å gi tilbud når kontrakter skal fornyes
- fortsette arbeidet med å bygge tilrettelagte boliger for mennesker med funksjonsnedsettelse
- arbeide for økt bemanning gjennom flere stillinger i kommunal hjemmesykepleie, og etablere en vaktbank i hver sone
- sikre at mennesker med ulik kulturbakgrunn blir ivaretatt i møte med helsevesenet
- øke antall timer med hjemmehjelp per bruker per måned
- arbeide for å imøtekomme mennesker med rett til brukerstyrt personlig assistanse (BPA) bedre, slik at de får et godt individuelt, tilrettelagt og rettferdig tilbud etter lovverket
- fortsette å støtte krisesentrene

Psykisk helse og omsorg

Det er viktig å styrke kvaliteten i tjenestene blant annet ved å opprette flere lavterskeltilbud. Hver bruker skal ha en meningsfull hverdag med trening og andre aktiviteter. Svært mange trenger mer kunnskap om ernæring. Mange flere kan komme ut i arbeid med gode ordninger med lønnstilskudd. Et godt og kompetent personale og tilrettelagte boliger er viktig, her må også aktivtørre og kulturarbeidere inn i tilbudet. Det må også bli bedre oppfølging etter utskriving fra behandling i spesialisthelsetjenesten, med arbeid og aktivitetstilbud.

Brukermedvirkning er et bærende prinsipp i utviklinga av tjenesteområdene på systemnivå. Samvalg skal være grunnleggende på individnivå slik at brukernes erfaringskunnskap blir likeverdig med den helsefaglige kunnskapen. Pårørende må brukes som en ressurs.

Alle mennesker med rusproblemer må få et raskt tilbud om avrusing, behandling og rehabilitering og individuelt tilpasset oppfølging. Tilbudet må også inneholde medikamentfrie tilbud og legemiddelassistert rehabilitering.

SV vil:

- styrke offentlige institusjoner innen psykisk helse og rusomsorg
- at kommunen forsterker samhandlingen med sykehus og DPS-ene, eksempelvis gjennom flere prosjekter som dagens «Tandemprosjekt»
- bygge flere tilpassa boliger for mennesker med rus- og/eller psykiske lidelser
- sikre døgnkontinuerlig oppfølging og bemanning i alle institusjoner og boliger, spesielt i bofellesskap hvor det bor mennesker med tunge psykiske lidelser
- åpne et forsterka bofellesskap for brukere som er utskrivningsklare fra spesialisthelsetjenesten
- bruke pårørende som en ressurs i tett dialog med bruker og helsetjenesten
- øke aktivitetstilbudet innenfor psykisk helse og omsorg
- opprette flere stillinger for psykiatriske sykepleiere og annet helsepersonell i alle bydeler
- åpne en hjelpetelefon med tilgang til rådgivning utenom vanlig åpningstid

Seniorpolitikk

SV vil:

- bygge opp institusjonsplasser på sykehjem, omsorgsboliger og nye gode løsninger for mennesker med en demensdiagnose for å imøtekomme dagens og fremtidens botilbud for eldre
- øke grunnbemanningen ved institusjonene og styrke tilsynslegefunksjonen
- styrke fastlegeordningen med flere stillingshjemler for å møte en eldre befolkning
- gjøre forsøk med aktivitetstid med assistanse etter modell fra Oslo
- etablere skjermede avdelinger for demente ved alle sykehjem

Skjenkepolitikk

Alkoholkonsumet i Norge har økt kraftig i de seinere åra med de uheldige følgene dette får både for enkeltpersoner og miljøer. For SV er det et mål å få alkoholkonsumet ned. Derfor vil vi vurdere utviklinga av utelivet nøye. Byen og tettstedene skal også ved kvelds- og nattestid være et trygt og trivelig sted å ferdes for alle. SV vil basere sin skjenkepolitikk på politiets faglige vurderinger knytta til skjenketid.

SV vil:

- arbeide for at ruspolitikk blir behandlet som helse- og sosialpolitikk og ikke næringspolitikk
- ha en effektiv skjenkekontroll
- ha kraftige reaksjoner ved brudd på skjenkereglene, og ved butikksalg av alkohol til ungdom under 18 år
- si nei til at det gis skjenkebevilling ved kinoen, idrettsarenaer og andre arrangementer der publikum for en stor del består av familier eller ungdom under 18 år
- støtte rusfrie arrangementer
- styrke Samsen kulturhus som et fortsatt rusfritt miljø
- støtte rusfrie ungdomsklubber i bydelene gjennom å styrke fritidsetaten
- bidra til at det opprettes rusfrie, uformelle møtesteder for ungdom
- støtte natteravnsordninga
- nekte skjenkebevilling til strippeklubber og toppløsserveringer

Kapittel 3: En feministisk kommune

SV er et feministisk parti. Likestilling innebærer større frihet for alle. Samfunnet er preget av sterke normer knyttet til kjønn og seksualitet, noe som fører til skjevfordeling av makt i samfunnet. Dette resulterer i ulike forutsetninger for kvinner og menn. Kvinner tjener mindre, eier mindre og er underrepresentert i sentrale posisjoner.

Rimelige, offentlige tjenester som kollektivtransport, barnehager og gode helse- og velferdstjenester gir alle et bedre liv.

Vold mot kvinner er et folkehelseproblem som skjer hjemme og i nære relasjoner. Kvinner er mer utsatt for seksualisert vold og trakassering i det offentlige rom og på nett, og de fleste som lever i prostitusjon er kvinner.

SV vil:

- at alle skal ha rett til hele, faste stillinger
- at kommunen skal bruke kjønnskvolter for å utjevne kjønnsforskjeller, også radikal kjønnskvolter der det trengs
- at kommunen i tariffoppgjør prioriterer likelønn i kommunens virksomheter
- at kommunens varslingsrutiner ved trakassering, vold og overgrep skal være godt kjent og følges opp
- ha et likestilt og mangfoldig Kristiansand der rettigheter for LHBTI-mennesker er en selvfølge
- at voldtektssaker og partnervold skal prioriteres høyere av politiet
- begrense diskriminerende og kvinneundertrykkende reklame i det offentlige rom ved å forby seksualisert og retusjert reklame på kommunale reklameflater
- ha bedre hjelpetiltak som bolig, studier og helsetilbud for mennesker som lever i prostitusjon
- ha et kjønnspektiv på tildeling av oppdrag og midler til kunstnere
- ha bedre gatebelysning for å øke tryggheten
- at skolens seksualundervisning må fokusere på grensesetting og maktbalansen i en seksuell relasjon
- at alle ansatte ved skoler skal ha kunnskap og kompetanse om seksualitets- og kjønns mangfold
- styrke opplæringa om ulike legninger, kjønn og kjønnsuttrykk skolen

Kapittel 4: Kommunal drift

En god kommune er en kommune der velferden skapes uten krav til privat profitt. SV ønsker en politikk hvor Kristiansand kommune utfører flest mulig av kommunens tjenester i egen regi, med ideelle aktører som supplement. Vi vil at kostnadene ved offentlige tjenester i størst mulig grad skal brukes på førstelinjetjenester utført av kommunens egne ansatte. På den måten unngår vi at stadig mer av kommunens ressurser går til anbudsarbeid og kontrolloppgaver. I tillegg vil vi gjennom slik organisering eliminere kravet til profitt på det aktuelle området.

SV vil:

- si nei til privatisering og konkurranseutsetting av kommunale tjenester
- arbeide for å rekommunalisere tjenester som i dag utføres av private med prioritet innenfor helse, omsorg og oppvekst
- videreføre eiendomsskatten for å sikre et fortsatt godt tjenestetilbud og gå inn for å gjøre den mer rettferdig

Lokalisering av kommunale tjenester og arbeidsplasser i Nye Kristiansand

Nye Kristiansand kommune er et resultat av et vedtak i Stortinget. Dette har skjedd mot viljen til et klart flertall av Søgne og Songdalens innbyggere. Mange er bekymret for at kommunale tjenester og arbeidsplasser blir sentralisert til Kristiansand sentrum.

SV vil:

- være en forkjemper for at det kommunale tjenestetilbudet forblir desentralt utbygd i bydelene, med spesiell vekt på å beholde tjenestetilbudet i de tidligere kommunene i Søgne og Songdalen
- arbeide aktivt for å beholde sterke kommunale fagmiljø i kommunesentrene i Søgne og Songdalen

Kristiansand kommune – en arbeidsgiver som har tillit til sine ansatte

Den beste velferden skapes av trygge og kompetente ansatte. Kommunen skal ha gode og trygge lønns- og arbeidsvilkår gjennom kollektive avtaler. Arbeidsgiverpolitikken skal bygge på tillit til og samarbeid med de ansatte og deres organisasjoner, ikke detaljstyring eller kontrollregime fra toppen. Kommunen skal være en attraktiv arbeidsgiver som sikrer gode velferdstjenester.

SV vil:

- gi kommunalt ansatte tilbud om heltidsjobb og redusere bruken av midlertidige stillinger og vikarer til et minimum, gjennom økt grunnbemanning i kommunale enheter
- arbeide for at all vikarbruk i kommunen gjennomgås, for å sikre at bruk av vikarer og midlertidig ansatte minimaliseres og er i tråd med lovverk og tariffavtaler
- arbeide for et nært og forpliktende samarbeid med fagbevegelsen, og for åpenhet og dialog med de ansatte i kommunen
- samarbeide med fagbevegelsen om tiltak for å øke kompetansen og bidra til etterutdanning av kommunalt ansatte

- doble antall lærlingplasser i kommunen i løpet av fireårsperioden
- arbeide for at lærlinger får fast ansettelse etter endt lærlingløp
- arbeide for flere tilrettelagte arbeidsplasser i Kristiansand kommune
- at det opprettes flere praksisplasser for flerspråklige under utdanning
- at det tilrettelegges for sterkere tilknytning til arbeidslivet for bosatte flyktninger og asylsøkere
- at kommunen i større grad skal benytte egne ansatte, tillitsvalgte og egen administrasjon i stedet for eksterne konsulenter når kommunens tjenestetilbud skal evalueres og utvikles
- at kommunen som arbeidsgiver har tillit til sine ansattes faglige kompetanse
- motarbeide byråkratiserende kontrollregimer, men forvente klare mål til oppfølging
- sikre at kommunens varslingsrutiner er godt kjent og i tråd med Arbeidsmiljøloven, at varsleren har vern mot gjengjeldelse og at anonymiteten er sikret
- styrke verneombudstjenesten i kommunen, både når det gjelder antall og opplæring
- at kommunen skal prioritere å ha forpliktende planer for likelønn mellom kjønn og sammenlignbare grupper i kommende tariffoppgjør

Sosialt ansvar i anbud og innkjøp

Når Kristiansand kommune gir anbud til private oppdragstakere, vil SV arbeide for at kommunen fører nøye kontroll med at de private oppdragstakerne tilbyr sine ansatte lønns- og arbeidsforhold som er i tråd med norsk lov- og avtaleverk. Kommunen skal arbeide aktivt mot alle former for sosial dumping. Dette oppnås blant annet ved å sette av ressurser i kommunen til å følge opp oppdragstakere i alle ledd i kontraktskjeden, og samarbeide nært med fagbevegelsen for å avdekke brudd på norsk lov- og avtaleverk samt anbudsbestigelser.

SV vil:

- at det ved brudd på gjeldende regelverk iverksettes strenge sanksjoner som heving av kontrakt og tidsavgrenset karantene mot å delta i anbudskonkurranse
- at det skal være en åpen og transparent eier- og ansvarsstruktur hos alle selskap som leverer tjenester til kommunen
- at Kristiansand kommune ikke skal kjøpe varer eller tjenester fra selskap som har tilknytning til, er registrert i eller opererer fra skatteparadis
- at Kristiansand kommune skal avstå fra å kjøpe varer og tjenester fra områder under folkerettsstridig okkupasjon, og som strider mot kommunens etiske retningslinjer, herunder israelske varer og tjenester som er produsert på okkupert palestinsk område
- at en tilpasset «Oslomodell» skal legges til grunn for kjøp av tjenester innen helse- og sosialområdet

- at kommunen ved anbud skal kreve at «Oslomodellen» legges som premiss i anbudsinnbydelsen. Det innebærer blant annet:

- Krav om bruk av fast ansatte (i all hovedsak) i minst 80 prosent stilling.
- Krav om tarifflønn mellom oppdrag i de tilfellene innleid arbeidskraft brukes.
- Krav om faglærte håndverkere (50 prosent av arbeidende timer innen bygg- og anleggsgfag skal utføres av fagarbeidere eller personell med dokumentert fagopplæring).
- Krav om at minimum 10 prosent av arbeidende timer utføres av lærlinger i fag med behov for flere lærlinger.
- Krav om kun ett ledd i underentreprenørkjeden, her regnes bruk av innleie som ett ledd.
- Krav om forhåndsgodkjennelse fra kommunen om bruk av underentreprenør og innleie.
- Krav om god norsk for alle nøkkelpersoner i prosjektet.
- Krav om HMS-kort fra dag én og registrering i det elektroniske registreringssystemet HMSREG (SELMA). Krav til dokumentert yrkesskadeforsikring.
- Krav om lønns- og arbeidsvilkår på samme eller høyere nivå enn allmenngjorte, landsdekkende eller lokale tariffavtaler.
- Krav om sporbar betaling til arbeiderens bankkonto, og forbud mot kontant betaling.

Miljøansvar i anbud og innkjøp

SV vil:

- at kommunen skal stille strenge miljøkrav ved anbud og innkjøp
- at kommunen skal utarbeide en handlingsplan med klare mål om å fremme klima og miljø gjennom anbud og innkjøp
- at kommunen skal benytte sin innkjøpsmakt til å utvikle grønne arbeidsplasser i regionen, for eksempel gjennom offentlige utviklingskontrakter (OFU)
- at kommunen skal ta hensyn til rettferdig handel der det er mulig

Kapittel 5: Arbeidsliv, sysselsetting og næringsutvikling

Full sysselsetting og et seriøst arbeidsliv med trygge, faste stillinger er viktig for å skape et solidarisk samfunn med små forskjeller. Vi er inne i en turbulent tid med store omstillinger i industri og næringsliv, blant annet for å tilpasse oss et nullutslippssamfunn. Det vil kreve en aktivt offentlig næringspolitikk, med tilrettelegging både for nyskaping og for videreutvikling av dagens industri og næringsliv. Primærnæringene som forvalter evigvarende ressurser og skaper mange fellesgoder i tillegg til mat, må også vies oppmerksomhet.

Deler av arbeidslivet er truet av useriøse aktører. Sosial dumping og kriminalitet i arbeidslivet er en stor trussel mot velferdsstaten vår, og mot et solidarisk samfunn med små forskjeller. Det er viktig å bekjempe denne utviklinga og bygge videre på den norske arbeidslivsmodellen som har bidratt til rettferdig fordeling og høy produktivitet.

Grønn industri og næringsutvikling

SV vil:

- at Kristiansand kommune skal arbeide for å gjøre regionen til en foregangsregion for miljøvennlig industri
- samarbeide med lokalt næringsliv om å utvikle førerløse elektriske ferjer til bruk mellom Søm, Flekkerøy, Vågsbygd og Kvadraturen
- samarbeide med prosessindustrien om tiltak for å nå målet om nullutslipp i 2050
- ha et nært samarbeid med næringsklyngene for å fremme ny teknologi, spesielt miljøteknologi
- samarbeide med byggenæringen om å etablere en gratis rådgivningstjeneste for energiøkonomisering og solenergi i boliger
- øke etterspørselen etter solenergi ved å installere solceller på offentlige bygg og videreutvikle dagens støtteordning til private som installerer solceller
- sikre tilstrekkelig næringsareal med god kollektivdekning

Landbruk

SV vil:

- ha en effektiv og løsningsorientert landbruksforvaltning, og sikre at landbruksinteressene blir ivaretatt i arealplanlegging og utbyggingspolitikk
- være svært restriktiv med nedbygging av matjord og sørge for at det dyrka arealet i kommunen er minst på dagens nivå
- stimulere til et robust og variert landbruk
- legge landbrukskontoret til Tangvall eller Nodeland
- utarbeide en strategi for jord- og skogbruksnæring i den nye kommunen
- øke andelen av lokale produkter ved innkjøp til kommunale institusjoner
- støtte opp om Bondens marked og arbeide for at lokale produkter blir tilgjengelige i butikkene

Fiske

SV vil:

- sikre fiskerinæringens interesser i forbindelse med arealplanlegging og utbygging av infrastruktur i kystområdene
- videreutvikle fiskerihavner i samarbeid med fiskerne og deres organisasjoner
- kartlegge de miljømessige påvirkningene av fiskeressursene i Skagerak
- iverksette tiltak for å bevare lokale kystbestander, og bevare yrkesgrunnlaget for lokale fiskere
- innføre fredningssoner og andre tiltak for å redde bestanden av kysttorsk som er sterkt truet
- innføre fredningssoner for hummer i faglig utvalgte deler av kommunen
- begrense oppfisking av leppefisk til bruk i oppdrettsanlegg
- bygge opp bestanden av nøkkelarter som tobis og leppefisk for å styrke næringsgrunnlaget for annen fisk og sjøfugl
- etablere flere vernesoner der det ikke er lov å fiske med faststående redskap

Innovasjon og nyskaping

SV vil:

- utvikle lokale gründerbedrifter og fremme innovasjon i etablerte bedrifter ved bevisst bruk av innkjøpsordninga
- bidra til å utvikle lokale bedrifter gjennom offentlige forsknings- og utviklingskontrakter (OFU) og andre former for utviklingssamarbeid
- satse på kortreist kvalitet innen bygg, transport og mat
- videreutvikle Etablerersenter Vest-Agder (EVA-senteret) og blant annet styrke kurstilbudet til innvandrere

Kapittel 6: Innbyggermedvirkning og folkestyre

Utviklinga med sentralisering og nye kommunale organisasjonsmodeller som bygger på New Public Management og markedenkning, gjør at folk føler økende fremmedgjøring overfor politikere og andre beslutningstakere i kommunen. Kommunesammenslåinga kan øke denne utfordringa, men den kan også brukes som en mulighet for å bedre informasjonen til innbyggerne og styrke demokratiet nedenfra. Det må være lett å få informasjon om hva som skjer i kommunen, og innbyggerne må få reell innflytelse på hva som skjer også utenom valg. Brukermedvirkning må stå sentralt.

SV vil:

- utarbeide en ny kommuneplan der det legges vekt på å utvikle ulike deler av kommunen med sin identitet og sine muligheter – og med et transportsystem som bidrar til å utvikle kommunedelssentrene
- inkludere velforeninger og andre berørte i relevante planprosesser på et tidlig stadium
- sørge for gode, kommunale servicetilbud
- ha informasjon på internett som gjør det lett for innbyggerne å få oversikt over pågående reguleringsplaner og andre planprosesser
- overføre alle politiske møter på nett
- gå inn for at alle selskaper der kommunen er eier har en selskapsform som gjør åpne møter og demokratisk innsyn mulig
- innføre lobbyregister for å sikre åpenhet og innsyn i demokratiske prosesser
- videreutvikle og styrke ordningen med ungdomsråd
- redusere lønnsnivået til ordfører og andre politikere

Kapittel 7: Universitets- og studentbyen

Det bor rundt 8000 studenter i Kristiansand. Studentene skaper liv i byen, men en forutsetning for dette er at det tilrettelegges for aktiviteter. Det kulturelle tilbudet må økes.

For å kalle seg en universitetsby trenger man et universitet. Men for å kalle seg en studentby trengs det mer enn studenter. Da trenger man et tilbud til studentene som er godt nok, både innenfor fag, studentmiljø, bolig, kultur og transport.

SV ønsker en levende campus hvor det er mye aktivitet, både på dag- og kveldstid. Det er viktig å tilrettelegge for et aktivt og spennende studentmiljø, som kan tiltrekke seg flere studenter fra andre deler av landet og verden. Det skal være gøy å studere i Kristiansand.

Det er viktig at det blir lagt til rette for studentene slik at de kan fokusere på det viktigste – å studere. Kommunen skal inneholde et godt og billig kollektivtilbud som alle har mulighet og råd til å bruke. Det må også satses på utbygging av studentboliger slik at prisene vil falle.

SV vil:

- legge til rette for at Universitetet i Agder kan utvikle seg videre
- bidra til at det bygges flere studentboliger i regionen, primært på campus og i sentrum
- bidra til å styrke studentenes kulturtilbud
- at kommunen skal legge til rette for flere rabattordninger for studenter, for eksempel at et eventuelt kulturkort også bør gjelde for studenter
- jobbe for utvidelse av kollektivtilbudet
- at helsestasjon for ungdom utvides til også å gjelde studenter

Kapittel 8: Byutvikling og miljø

Bolig, arbeid, skole, transport, natur og kultur danner en ramme rundt dagliglivet og påvirker hvordan vi har det. SV vil ha en helhetlig og langsiktig planlegging med stor vekt på miljøvennlige løsninger. Det er innbyggernes behov og ikke enkeltpersoners profitt som skal være det viktige når kommunen vår skal utvikles. Kommunen skal være tilrettelagt slik at alle, uavhengig av funksjonsevne, skal kunne ta del i alle aktiviteter og nyte godt av tjenestene som ytes i kommunen.

Klimaendringene er den største utfordringen menneskeheten har stått overfor, og all planlegging må ha som mål å legge til rette for en mer bærekraftig framtid. Derfor vil SV arbeide for å kartlegge og kutte i klimautslipp gjennom en forpliktende og ambisiøs klimaplan for Kristiansand som følges opp med årlige klimaregnskap.

En grønn og miljøvennlig kommune

SV vil prioritere natur- og friområder. Å nyte og nyte Kristiansands flotte natur skal være enkelt for alle. Den nære tilknytningen til sjøen er en kvalitet som må sikres med fri ferdsel i strandsonen.

SV vil:

- arbeide for en forpliktende og ambisiøs klimaplan for Kristiansand som følges opp med årlige klimaregnskap
- sikre lett tilgang til strandsonen og sjøen for alle
- gå inn for varig vern mot utvinning av petroleum i Skagerak
- gå inn for fartsrestriksjon på 8 knop innenfor grunnlinja i skjærgården i sommerhalvåret, unntatt i hovedfarleder
- si nei til omregulering av friområder til andre arealformål i kommunens planer
- opprettholde og videreutvikle tilgangen til tur- og rekreasjonsområder i alle deler av kommunen
- si nei til å flytte containerhavna til Kongsgård/Vige
- opprette et eget naturombud for å ivareta naturens og arts mangfoldets egenverdi
- bygge ut fjernvarmenettet til boligoppvarming
- videreføre ordningen med investeringsstøtte til solceller
- stille strenge miljø- og kvalitetskrav til all utbygging og rehabilitering
- føre en arealpolitikk bygget på statlige føringer for jordvern, beskyttelse av landskap og arts mangfold
- at utbygging av fritidsboliger ikke skal ødelegge viktige naturkvaliteter
- stille krav om grøntareal i alle nye byggefelt og beskytte naturverdier ved veibygging og fortetting
- legge til rette for hagebruk ved utbygging av boligområder
- at kommunen skal bruke utslippsfrie biler
- fortsette arbeidet med å redusere avfallsmengdene, øke kildesorteringen og ressursgjenvinningen
- stoppe utslipp av tungmetaller, plast og annen miljøskadelig utslipp til havet
- styrke renholdet i byens offentlige rom og sette ut flere søppeldunker
- fjerne reklamefinansierte informasjonstavler fra offentlige rom
- følge opp vedtatt gatebruksplan som innebærer reduksjon av parkeringsplasser i Kvadraturen
- stoppe forurensning avrenning fra småbåthavnene

Miljøvennlig transport

SV er en offensiv pådriver for miljøet. De farlige klimaendringene truer verdens livsgrunnlag. SV støtter tiltak som kan redusere klimagassutslipp og annen forurensning, og vil prioritere virksomhet som tar vare på miljøet.

Kristiansand SV vil at flere går, sykler eller reiser kollektivt til daglige gjøremål. Store deler av Kristiansand er velegnet for sykling året rundt. En kommune med lavt behov for transport med bil trenger mindre plass til vei. Det blir dermed mer plass til grønne rekreasjonsarealer, gode møteplasser og flere boliger og arbeidsplasser på det samme arealet.

For å redusere CO₂-utslipp fra transport er det viktig at bilbruken reduseres kraftig. For SV er løsningen å skape et bedre transportalternativ enn privatbilen. Dette vil bestå av gode og trygge gangveier og snarveier, egne separate sykkeltraseer og et godt utbygd og rimelig kollektivtilbud. Det må settes av mer ressurser til drift og vedlikehold av gangveier, sykkelveier og kollektivtilbudet. Et mål er å gjøre kollektivtransporten gratis i kommunen.

SV vil:

- støtte tiltak som bidrar til å nå målet om nullvekst i personbiltrafikken
- redusere byspredningen og legge til rette for fortetting i sentrale strøk og langs metroaksen
- prioritere gående, syklende og kollektivreisende med egne separate traseer i heile kommunen
- arbeide for hyppigere avganger og rimeligere billetter for buss
- bruke kollektivsystemet til å knytte sykehuset og universitetsområdet bedre sammen med resten av kommunen
- gjøre det trygt å sykle i alle delene av kommunen
- benytte kollektivtransporten for å knytte sammen og utvikle de ulike sentrene i kommunen
- bedre helge- og nattilbudet til alle deler av kommunen
- arbeide for sterk prioritering av kollektivtransport med gjennomgående kollektivfelt
- legge til rette for flere ladestasjoner for el-bil
- legge til rette for parkering ved kollektivknutepunkt
- at ny bro mellom Eg og Sødal skal forbeholdes kollektiv, sykkel, gange og utrykningskjøretøy
- jobbe for at det innføres en nærbarnehagegaranti.
- at familier som ikke får barnehageplass i egen bydel sikres kompenserende tiltak, som for eksempel lavere barnehagepris
- at ny vei til Kjevik bygges med kun 2 felt
- at inntekter fra bompenger skal gå til styrking av kollektiv, sykkel og gange, og ikke til unødvendig veibygging som for eksempel Gartnerløkkaprojektet
- utrede muligheten for å få etablert et kollektivtilbud sjøveien
- at kommunen skal jobbe for sammenkopling av Sørlandsbanen og Vestfoldsbanen
- arbeide for lokaltog på strekningene Kristiansand - Nodeland - Marnardal og Kristiansand - Vennesla, som sikrer hyppige togavganger for pendlere og andre både på ettermiddag, kveld og i helg.

Kapittel 9: Kultur, idrett og fritid

Kristiansand skal være en kommune med forståelse for kunstens og kulturens rolle i samfunnet. Kunst og kultur skal tenkes inn i alle planer vi har for kommunens utvikling. Kommunen skal ha store ambisjoner og gi befolkningen et rikt og mangfoldig kulturtilbud.

Vi skal ha en kulturpolitikk for å sikre mangfold, men også for å ta vare på en kulturarv, bygninger og tradisjoner. Innenfor kulturpolitikken skal det også være rikelig med plass for selvrefleksjon, diskusjon og debatt. Kultur handler om ytringer. Kulturpolitikken skal sikre at det finnes et bredt offentlig ordskifte både for den enkelte og for samfunnet. Kulturpolitikken skal sikre deltakelse og engasjement i en samfunnsdebatt som her må forstås videst mulig.

Vi må bevare verdifull strandlinje, heiområder og grønne lunger i nærmiljøet, og styrke allemannsretten og allmennhetens interesser. Kommunen må legge til rette for at alle kan komme ut i naturen og utøve ulike former for friluftsliv, fra å nyte uberørt natur langt fra folk til turer og friluftaktiviteter i nærområdet.

Et hovedmål for SV i idrettspolitikken er å gi alle muligheten til å være fysisk aktive gjennom et åpent, rimelig og tilgjengelig tilbud med lav terskel. Dette gjelder både det organiserte idrettstilbudet og muligheten for egenorganiserte aktiviteter.

Frivillige organisasjoner bør få gode og forutsigbare rammebetingelser og stimuleres til vekst og utvikling på frivillighetens egne premisser. Frivilligheten må få bruke mest mulig tid på aktivitetene og minst mulig tid på byråkrati.

SV vil:

- at Todda-prosjektet, kulturskoletime i grunnskolen, skal utvikles til å gjelde flere grunnskoler i Kristiansand
- sikre gode driftsvilkår for kulturskolen
- sikre gode driftsvilkår for Kilden, som også gir muligheter for amatører til å bruke lokalene
- videreutvikle en god kino med aktiv eierskapspolitikk som sikrer mangfold og bredde
- opprettholde Barnefilmfestivalen med den standard den har i dag
- bevare Aladdin i offentlig eie og sikre brukerne fremtidig drift og utviklingsmuligheter
- sikre drift og utvikling av Søgne gamle prestegård
- at kulturinstitusjoner med tilhold i bygg som eies av kommunen, sikres gode og stabile rammevilkår
- skaffe flere øvingslokaler for band i hele kommunen
- videreutvikle et sterkt barne- og ungdomsteater
- sørge for at kunstnere har lokaliteter de kan arbeide fra, herunder videreutvikle Odderøya
- at kommunale kulturmidler også skal bidra til nyskaping i kulturlivet, ikke bare støtte opp om det etablerte
- styrke bibliotekene i hele kommunen
- ha tilbud om fritidsklubber i alle bydeler
- sikre fortsatt innendørs skatepark i kommunen
- prioritere nærmiljøanlegg for idrett som stimulerer til bredt aktivitetstilbud
- sikre godt vedlikehold av eksisterende idrettsanlegg
- sikre at nye kunstgressbaner bruker miljøvennlige alternativer til gummigranulat
- vise en raus og ryddig holdning ovenfor festival- og idrettsarrangementer

- sikre en god kvalitet på lysløypenettet
- verne om byens særtrekk og tradisjon når det gjelder byplan, arkitektur og estetikk
- legge til rette for gatekunstprosjekter
- jobbe for et kulturkort med rabatterte priser for ungdom og studenter
- arbeide for at barn og unge sikres gratis tilgang til idrettsaktiviteter
- legge til rette for, og aktivt arbeide for, at de frivillige innenfor både idrett og kultur blir ivaretatt på best mulig måte
- arbeide for at kommunens natur- og friluftsområder bevares, og vernes for ulike former for støy – også visuelt
- arbeide for at breddeidretten er et tilgjengelig tilbud for alle barn og unge uavhengig av livssituasjon
- frita fredede bygninger av historisk verdi for eiendomsskatt

Kapittel 10: Kristiansand – en inkluderende kommune

Kristiansand skal være en kommune som er fri for rasisme, fremmedfiendtlighet og diskriminering. Kommunen skal være raus og inkluderende og legge til rette for etnisk og kulturelt mangfold. Også kjønn, funksjonsevne, alder, religion, livssyn, seksuell orientering, kjønnsuttrykk, kjønnsidentitet og sosial bakgrunn er sentrale fokusområder for Kristiansand som inkluderende kommune.

SV vil:

- at Kristiansand skal være en raus kommune som ønsker flyktninger og asylsøkere velkommen
- sørge for god integrering av flyktninger og asylsøkere
- arbeide for en boligpolitikk som ikke segregerer innbyggerne i ulike sosiale grupper
- arbeide for at kommunen tilbyr boliger med god standard til innbyggere som trenger hjelp til å finne bolig
- gå imot ethvert forslag om å forby tigging